

Petersburg Journaal #28

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden,
De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, september 2023

Dit is nummer 28 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal willen stadsdeel Centrum
en woningcorporatie Stadgenoot u op de hoogte houden van alle bouwactiviteiten en
ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer verschijnt in december 2023.

De laatste loodjes

2 Waar gebeurt wat?

3 Scharrebiërluis
in oktober weer open

4 “Doe wat je belooft”

4 Nieuwe fase,
nieuwe gezichten

5 Bomenkap op het talud

5 Veiligheid kruispunt
Oosterkerk onderzocht

6 Infoavond
Waterbodempluving

6 Zandtransporten van start

6-7 Ontwerpbestemmingsplan
Dijkgracht Oost

7 Aanpak geluidshinder
Kattenburgerspoorviaduct

8 Talkshow #2:
architectuur op Oostenburg

8 Nieuwe puien voor 378 woningen
op Groot Kattenburg

9 “Bij een goede relatie hoort ook
boos worden”

9 Nieuws van het Marineterrein

10-11 Werkspoorhal kan weer
100 jaar mee

12 Op ontdekkingstocht
met Chiquita

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard

Zie pagina 4/5.

2 Marineterrein

Op het Marineterrein komt ruimte voor kennisinstellingen en innovatieve bedrijven, ongeveer 800 woningen en uitbreiding van het huidige stadspark. Op 8 november neemt de gemeenteraad een besluit over de Projectnota en of zij het terrein van het Rijk (exclusief het kazernedeel) wil kopen. De Projectnota wordt op 19 september behandeld in het College en op 31 oktober in de raadscommissie RO. De ontwikkeling van het terrein start ongeveer in 2027/2028, na de bouw van de nieuwe kazerne.

www.amsterdam.nl/projecten/marineterrein

3 Czaar Peterstraat

Wethouder Van der Horst is in juli akkoord gegaan met de nieuwe plek voor de tramhalte Czaar Peterstraat (bij de Cruquiusstraat). Op 12 oktober wordt een bijeenkomst georganiseerd in de Buurtkamer Over de Brug, waarin het voorlopig ontwerp voor de straat wordt toegelicht. Bewoners en ondernemers in de buurt ontvangen hiervoor in oktober een uitnodiging. De herinrichting start naar verwachting medio 2025.

www.amsterdam.nl/binnenring

4 Werkzaamheden ProRail

ProRail maakt ter hoogte van Dijkgracht Oost een vrije kruising over het spoor, zodat meer treinen het station in en uit kunnen rijden. Zie pagina 6/7 en www.prorail.nl/nieuws (zoeken op 'Dijkgracht').

5 Brug Scharrebiersluis

Zie pagina 3.

6 Sarphatistraat

Eind 2022 is de Nota van Uitgangspunten voor de herinrichting van de Sarphatistraat van Alexanderplein tot Hoogte Kadijk vastgesteld. Op 5 oktober wordt een bijeenkomst georganiseerd waarin het voorlopig ontwerp voor de straat wordt toegelicht. Bewoners en ondernemers in de buurt ontvangen hiervoor in september een uitnodiging. De herinrichting start naar verwachting in het najaar van 2025.

www.amsterdam.nl/binnenring

7 Dijkgracht Oost

De gemeente wil hier 70 ligplaatsen en mogelijkheden voor overslag creëren, een 'plas-draszone' en een fiets- en wandelpad. Zie pagina 6/7.

8 Oostenburg

Oostenburg telt straks ongeveer 3.000 bewoners in circa 1.900 woningen. Daarvan bouwt Stadgenoot ongeveer 400 sociale huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens. Tot en met 2026 komt er een mix van sociale, middensegment en vrije sector huurwoningen, koopappartementen, zelfbouw-woningen, recreatiegelegenheden en horeca. Zie pagina 10/11.

www.oostenburg.nl

9 Koning William

Hub Studio's gaat vanaf 2023 op de voormalige scheepswerf Koning William sociale huurstudio's bouwen, in combinatie met een jachthaven voor kleine elektrische boten. De bouw start in 2024.

10 Van Gendthallen

Dit najaar gaat de aannemer verder met het maken van betonvloeren en stalen draagconstructies - inmiddels is er al voor bijna 1000 m² aan betonvloeren gerealiseerd. Ook de restauratie en renovatie van de gevels loopt nog gewoon door. Aan de VOC-kade is de sparing in de gevel gemaakt voor een zogenaamde BOK (zie artist impression).

www.vangendthallen.com

Actuele informatie over de meeste projecten is terug te vinden op:

www.amsterdam.nl/projecten/bouwverkeersprojecten-centrum

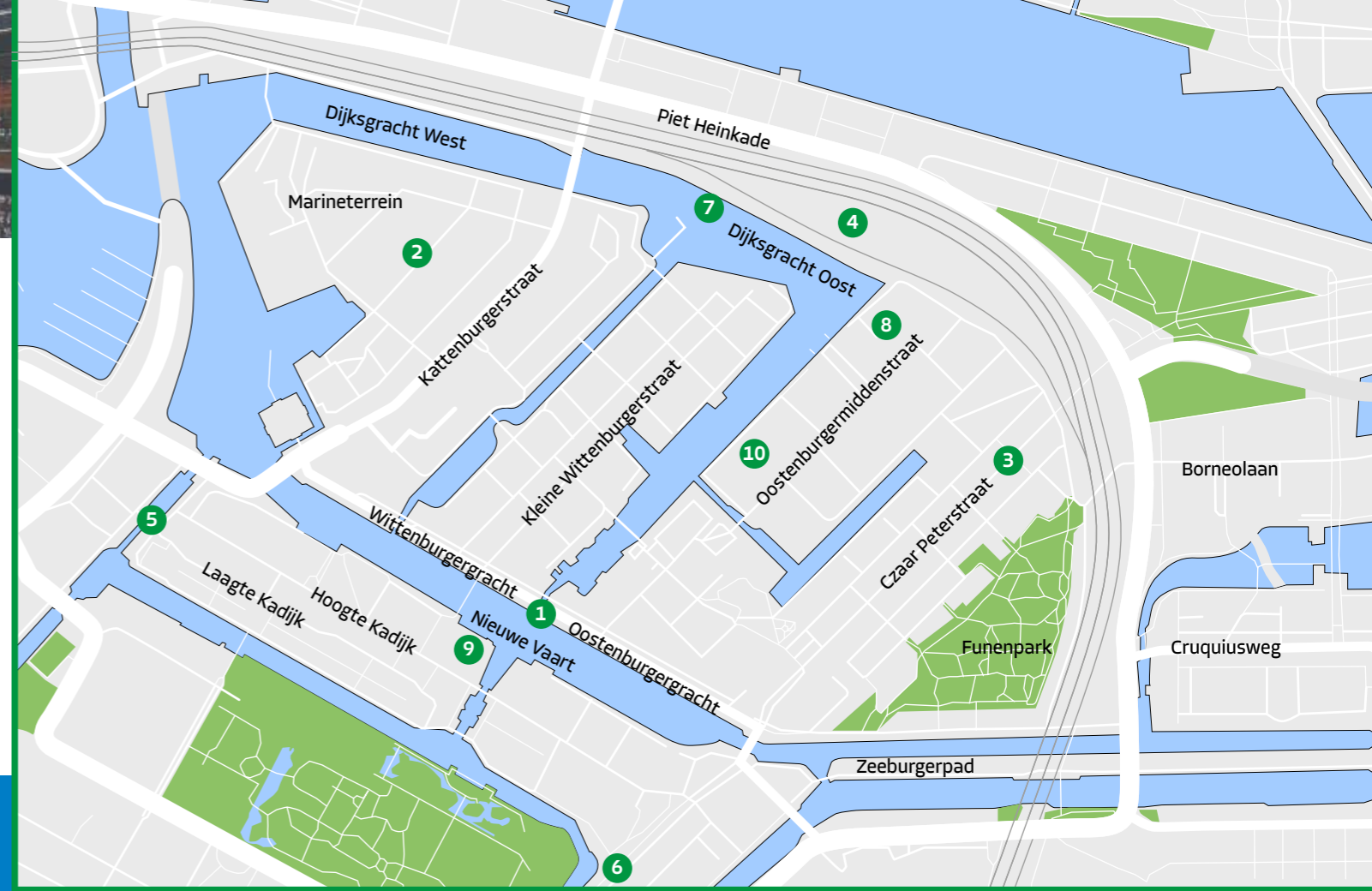
Alle datums zijn onder voorbehoud.

Hoe gaat 'Ons Buurtplein' eruitzien?

Deze vraag stond centraal tijdens de workshops over 'Ons Buurtplein' op Oostenburg. Zo'n dertig (toekomstige) buurtbewoners, buurtorganisaties en ondernemers kwamen afgelopen zomer in de Buurtkamer bijeen om tijdens een aantal workshops de eerste schetsen van het nieuwe plein uit te werken. Ook dachten de deelnemers mee over het verbindende lichtkunstwerk *Golden Hour* van kunstenaar Birthe Leemeijer, dat eveneens een plek krijgt op het buurtplein. De ontwerpessies hebben geleid tot een maquette; daaruit bleek duidelijk een voorliefde voor een groen plein met bomen en schaduw, en ook een plek om te zitten en elkaar te ontmoeten. Na de zomer volgt een nieuwe ontwerpessie met een kleinere groep buurtbewoners en de gemeente, die vooral kijkt naar de technische mogelijkheden en het budget. Het streven is najaar 2023 een definitief ontwerp aan alle bewoners voor te leggen.

www.oostenburg.nl

Scharrebiersluis in oktober weer open

Sinds 19 augustus staat de Scharrebiersluis weer op zijn plek. Het inhijsen van de hameitoren, de val en de balans met groot materieel ging geheel volgens plan - al was het wel even doorbikkelen voor de crew.

Uitvoerder Ivo van Dongen van Hebo Maritiemservice is zeer tevreden. "Wat dit werk uniek maakte, is dat we onder de brug moesten manoeuvreren met slechts een paar centimeter speling." Daarna werd de 56 ton zware hameipoort met balans (bovenste gedeelte van de brug) geplaatst, gevolgd door het brugdek van 38 ton. "Het is allemaal voorspoedig gegaan", reageert omgevingsmanager Ton Kruyshoop opgelucht. "Het weghalen duurde destijds drie keer langer dan gepland, omdat alles muurvast zat. We hebben toen met lasbranders alles los moeten maken. Maar het plaatsen ging relatief snel."

Monument

De Scharrebiersluis is volledig gerestaureerd. De stalen brug werd in 1906 gemaakt door de firma Werkspoor. Toen reed er een paardentram overheen tussen het Centraal Station en

Een zeilschip passeert de Scharrebiersluis omstreeks 1910. Collectie Stadsarchief.

de Oostelijke Eilanden. De brug werd tot 1913 met de hand bediend, daarna gebeurde dat elektrisch. Een eerdere renovatie vond plaats in 1988; in 2001 werd de brug uitgeroepen tot Rijksmonument. Het bijbehorende brugwachtershuisje wordt inmiddels verhuurd als hotelkamer.

De brug is vernoemd naar scharrebier, een goedkoop en slap biertje van matige kwaliteit,

dat door velen als drinkwater werd gebruikt bij gebrek aan schoon water. Het werd ter plaatse verkocht aan wachtende schippers. In september wordt het mechaniek geïnstalleerd om te brug op afstand te kunnen openen. Daarna volgt een testperiode van 2 weken. Op 14 oktober is de Scharrebiersluis weer geopend.

“Doe wat je belooft”

“Blijf goed in gesprek met je bewoners en voer uit wat je hebt beloofd”, aldus Marcel Blom, sinds 2014 bewoner van een tjalk aan de Nieuwe Vaart. “En leg beter vast wat je belooft.”

Marcel was één van de eerste bewoners waarbij het talud werd aangepakt. “Ik zat in fase 1”, begint Marcel. “Bij mij werd het talud begin 2019 al geruimd. Alles moest weg, helaas ook de vijftien jaar oude, grote sering. Daarna was alles kaal, tot er onkruid ging groeien. Nadat het onkruid was weggehaald begin 2020, werd het talud beplant. Augustus 2020 kreeg ik pas een nieuwe vlonder, een walkast en een loopbrug, ook onderdeel van het project. Vanwege die werkzaamheden moest de gemeente de beplanting weer herstellen. Maar die viel tegen; geen mooie heg en prachtige, diverse beplanting zoals mijn burens in de pilotfase. In gesprekken met de gemeente zou ik inspraak krijgen in de plantjes, maar daar is niks van terechtgekomen. Ineens begon men iets te planten, of eigenlijk alleen de wortelen. Dat bleek voornamelijk

groot hoefblad te zijn. Een erg dominante plant, soort onkruid. De wolfsmelk ertussen wordt overwoekerd en sterft langzamerhand af. Kiezen uit een ‘menukaart’ voor beplanting is hier niet gebeurd, zoals eerder toegezegd. Het geheel is totaal niet divers.”

Glijbaan

“De loopbrug vind ik prima, heel mooi, alleen veel te schuin”, vervolgt Marcel. “Als het ijzelt is dat ding een glijbaan. Iemand van de hondenuitlaatservice is er al op uitgedegen. De gemeente heeft beloofd daar wat aan te doen. Verder is er beloofd dat bij de mensen die in fase 1 niet de juiste beplanting hebben gekregen, in de volgende fase alsnog een aanbod krijgen. Ik ga er nu vanuit dat het goed komt, al ben ik wel wat sceptisch geworden.”

Eilandenboulevard

Nieuwe fase, nieuwe gezichten

Voor de zomer zijn twee nieuwe mensen aan het projectteam Eilandenboulevard toegevoegd, te weten omgevingsmanager Rebecca Thenu en Theo van Gorsel.

Rebecca is verantwoordelijk voor de communicatie met omwonenden tijdens het project; Theo assisteert bij het maken van afspraken, regelt de contracten en is er om juridische vragen te beantwoorden.

De afgelopen weken hebben zij gesprekken gevoerd met de bewoners van negen woonboten in ‘fase 2’. “De gesprekken zijn goed verlopen”, laat Theo weten. “Ik merk ook dat veel bewoners er klaar mee zijn: die vragen of we morgen kunnen beginnen.” De gesprekken gingen met name over de verplaatsingsovereenkomst, waarbij de woonboten tijdelijk naar een andere ligplaats moeten vanwege de werkzaamheden. Ook zijn alle afspraken nagelopen over de nieuwe toegangsvoorzieningen: de steiger, vlonder en de walkast. Na de kap beginnen de gesprekken over het groenplan, ofwel de inrichting van het talud (schuine zijde bij de wal) en in welke mate bewoners zelfbeheer wensen. In 2024 volgt fase 3, tevens de laatste fase van het project. Die gaat over acht woonboten.

i Rebecca Thenu
Omgevingsmanager Eilandenboulevard
Gemeente Amsterdam
r.thenu@amsterdam.nl
Aanwezig: ma, di, wo, do

Bomenkap op het talud

De bomen op de boulevard zelf blijven allemaal staan: ook deze op de foto.

Van 25 september tot en met 26 oktober worden er bij twaalf woonboten bomen gekapt voor fase 2 van het project Eilandenboulevard. Doel van het project is om de toegangsvoorzieningen (loopbrug, vlonder) te vervangen en het contact met het water te herstellen. Wat betreft de beplanting komt er meer ecologisch waardevol groen dat ook in de toekomst goed te beheren is.

Om dit werk te kunnen uitvoeren, moeten er eerst bomen worden gekapt. Waar mogelijk is gekozen voor behoud van bomen, bijvoorbeeld vanwege de ecologie of een verzoek van woonbootbewoners. Het gaat om het kappen van bomen in het talud bij de adressen Kattenburgerplein 27 en 28, Wittenburgergracht 20 en 22, en Oostenburgergracht 20 t/m 34. Er wordt gestart bij het Kattenburgerplein en er wordt richting de Oostenburgergracht gewerkt. Het voetpad langs het water wordt soms afgezet omdat er ruimte nodig is om het werk veilig uit te voeren. Wanneer dat het geval is, wordt aangegeven dat u over moet steken. De bushaltes blijven bereikbaar.

Bomen blessen

Op 12 september was er een ronde op locatie door de aannemer die de kap uitvoert, samen met onder andere een ecooloog en bomen-expert van de gemeente. Zij hebben de te kappen bomen ‘geblest’ (gemarkeerd) en besproken hoe bij de kap rekening gehouden kan worden met de bomen en beplanting die wel blijven staan.

Om uit te sluiten dat er nesten zitten die in gebruik zijn of dat er andere vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten verstoord worden, komt er een ecooloog op locatie kijken. Dat gebeurt een paar dagen voordat er wordt gestart.

Veiligheid kruispunt Oosterkerk onderzocht

Buurtbewoners hebben aangegeven dat de kruising voor de Oosterkerk onveilig is en dat er veel ongelukken gebeuren. De situatie is daarom onderzocht door de Werkgroep Blackspots Amsterdam.

Die concludeert dat het terugplaatsen van verkeerslichten niet de oplossing is. ‘Het plaatsen van een verkeerslicht creëert een gevoel van veiligheid, maar minder waakzaam-

heid’, zo stelt het onderzoeksrapport. ‘Bij kruisingen waar vooral het gedrag van weggebruikers voor gevaarlijke situaties zorgt, kan dit zelfs een averechts effect hebben.’

Suggesties

Gepleit wordt daarom voor andere maatregelen:

1. Het inhalen van halterende lijnbussen moet onmogelijk worden gemaakt; onder meer door de middenberm – in overleg met

- de brandweer – te verhogen over een nog nader te bepalen lengte;
2. Ook het plateau lijkt te laag om snelheidsverlagend te werken: het plateau daarom nameten en zo nodig ophogen;
3. Evalueer alle bebording, wegmarkering (haaiantanden) en het gebruik van het fietspad om verkeersstromen beter langs elkaar heen te leiden.
4. Voor een beter zicht de reclame in de abri mogelijk verplaatsen of verwijderen;
5. Het plaatsen van ‘attentieverhogende elementen’ bij de zebrapaden en het nalopen van blindegeleidelijnen in afstemming met de stadsgeronoom.

Inmiddels is opdracht gegeven bovenstaande uit te werken. Nadat het opnieuw is besproken in de werkgroep Blackspots, zal naar financiering van de maatregelen worden gezocht. Wordt vervolgd.

Inzaaien kan beginnen

De werkzaamheden op de Kattenburgerkade en Marinierskade zijn grotendeels afgerond. De werkzaamheden duurden langer dan verwacht, omdat de kwaliteit van de grond anders bleek dan uit eerder onderzoek. De werkzaamheden hebben hierdoor tijdelijk stilgelegen. De oude grond bestond deels uit harde fundering. Dat maakte een andere werkmethode nodig dan gepland. Het is uiteindelijk gelukt om de fundering te verwijderen en de bestaande grond te vervangen door een goede bodem voor het bloemrijk gras. Aan het eind van de zomer wordt het bloemrijke gras ingezaaid en worden dode struiken en vlinderstruiken verwijderd. Hierdoor krijgen de andere struiken meer ruimte om te groeien.

Zandtransporten van start

Vanaf 1 oktober 2023 beginnen de zandtransporten over het water naar de overslaglocatie aan de Dijkgracht Oost, schuin tegenover het Inntel Hotel. Een concrete planning ontbreekt nog, maar ProRail gaat uit van drie zandschepen per dag. Dat betekent dat de Mariniersbrug zes keer per dag open moet. Daarvoor gelden bedieningstijden: tussen 06.00-07.00, 09.00-16.00, 18.00-22.00. Dus niet tijdens de spits. Hoe laat de individuele schepen er precies zijn, is op dit moment niet te zeggen.

Infoavond Waterbodempvervuiling

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft laten onderzoeken waar en hoeveel in de Dijkgracht Oost, Kattenburgervaart, Wittenburgervaart, Oostenburgervaart en Oostenburgerdwarsvaart de waterbodemp is vervuild, en of het mogelijk is om deze vervuiling aan te pakken. In juli 2023 zijn de direct omwonenden per brief geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek. Dit najaar organiseert het waterschap een informatieavond waarin het onderzoek wordt toegelicht en u meer hoort over de volgende stappen van de sanering. Direct omwonenden ontvangen hiervoor een brief.

■ Informatie over het onderzoek is na te lezen op www.agv.nl/waterbodemsanering-oostelijke-eilanden

Ontwerpbestemmingsplan Dijkgracht Oost

Het ontwerpbestemmingsplan Dijkgracht Oost ligt naar verwachting vanaf 1 november voor zes weken ter inzage. Het college moet hierover nog een besluit nemen.

Het nieuwe bestemmingsplan voor de Dijkgracht Oost (tussen Kattenburgerstraat en VOC-kade) voorziet in zeventig ligplaatsen (40 rondvaartboten en 30 dekschuiten), een fiets- en voetpad en een 'plasdraszone' (een groene zone met riet en waterplanten). Ook maakt het bestemmingsplan overslag (het verplaatsen van materiaal van dekschuit naar dekschuit) mogelijk, evenals de bouw van een voorzieningengebouw, onder andere nodig voor de stroomvoorziening. Het nieuwe bestemmingsplan kent verder regels over het gebruik van ligplaatsen en de overslag, bedoeld om hinder in de nieuwe situatie zoveel mogelijk te voorkomen.

Totale belangenafweging

De terinzagelegging zou aanvankelijk vóór de zomer plaatsvinden, maar de stadsdeelcommissie Centrum heeft ervoor gekozen meer tijd te nemen voor de bespreking van het ontwerpbestemmingsplan. In de vergadering van 4 juli liet de stadsdeelcommissie weten dat er nog onduidelijkheden bestaan over de impact van het project op de buurt. Zo waren er vragen over het nut en de noodzaak van het aantal ligplaatsen en de gevolgen voor het geluid en de leefbaarheid op de Oostelijke Eilanden. Ook de gemeenteraad wilde meer aandacht besteden aan de totale belangenafweging.

Extra traject

Vandaar het advies van de stadsdeelcommissie om een extra traject te starten in samenwerking met het team Democratisering van de gemeente Amsterdam. Een participatietraject waarbij de gemeente met een aantal bewoners alle relevante informatie, nodig voor goede belangenafweging, gaat vastleggen. Dit participatietraject is inmiddels gestart onder begeleiding van een onafhankelijk procesbegeleider en loopt door tot het eind van 2023. Het extra traject moet leiden tot een inhoudelijk document, dat begin 2024 wordt betrokken bij de besluitvorming over de Dijkgracht Oost.

Gezicht op Dijkgracht Oost vanuit de Werkspoorhal

En verder

Daarnaast was er in juli een 'informatieve sessie' voor leden van de stadsdeelcommissie om het bestemmingsplan en de behoefte aan ligplaatsen toe te lichten. Hier waren ook ambtenaren en een aantal bewoners bij aanwezig. In september of oktober volgt op de Dijkgracht Oost nog een test om het geluid van een boegschroef van een rondvaartboot te meten – ook deze informatie is relevant voor een bredere belangenafweging.

Zienswijze

Over de terinzagelegging worden bewoners geïnformeerd via een huis-aan-huis bewonersbrief. Gedurende zes weken kan iedereen dan reageren (een zienswijze indienen) op het ontwerpbestemmingsplan. Op de hoogte blijven? Meldt u zich dan aan voor de digitale nieuwsbrief via dijkgrachtoost@amsterdam.nl

■ Voor verdere vragen kunt u terecht bij omgevingsmanager John-Paul Zigenhorn, 06-3868 7061. www.amsterdam.nl/projecten/dijkgrachtoost

Aanpak geluidshinder Kattenburgerspoorviaduct

“Alsof iemand een bestekbak omkiepert in een metalen badkuip”, zo omschreef een omwonende het geluid van een trein die over de Kattenburgerspoorbrug rijdt. Eind 2023/ begin 2024 neemt ProRail maatregelen om de geluidsoverlast van de noordelijke Kattenburgerspoorviaduct te verminderen.

De werkzaamheden vinden plaats naar aanleiding van een onderzoek, waaruit bleek dat het 'door omwonenden als hinderlijk ervaren impulsgeluid' was teruggekeerd. Dit ondanks de herstelwerkzaamheden in 2021 en 2022. Het onderzoek had tot doel om blijvend effectieve maatregelen te vinden.

Geluidsmetingen in augustus 2022 door de Inspectie Leefomgeving & Transport

Oorzaken

De geluidsoverlast wordt veroorzaakt door een speling tussen de brug en het spoor. Ook zijn er trillingen in de looproosters door de ligging, de manier van montage en een onvolledig dempend materiaal. Andere trillingen worden veroorzaakt in de onderconstructie van de roostervloer door een speling in de verbindingen.

Maatregelen

ProRail gaat voor de bevestiging aan het spoor een andere boutverbinding toepassen die minder trillingsgevoelig is en gaat ook de roostervloer repareren. Na deze herstelwerkzaamheden zal ProRail doorlopend controleren of het hinderlijke geluid terugkeert. Verder vindt er een gerichte inspectie plaats bij een terugkeer van het 'klapperende geluid'; mochten er alsnog weer bouten lostrillen of roosters verkeerd gaan liggen, dan wordt dit weer hersteld. Uiteindelijk zal het hele brugdek tussen 2026 -2028 worden vervangen door een geheel nieuw stalen brugdek.

Talkshow #2: architectuur op Oostenburg

Donderdagavond 28 september 2023 vindt van 20.00-21.30 uur in de Buurtkamer Over de Brug (Isaac Titsinghkade 123) een talkshow plaats over de architectuur op Oostenburg. Gratis entree.

De ene architect ziet Oostenburg als een “showroom van circulariteit en duurzaamheid”, de ander vindt het een voorbeeld hoe moet het. “Niet zomaar alles slopen, maar gebouwen van waarde laten staan, restaureren en eventueel een nieuwe bestemming geven.” Wordt Oostenburg bij oplevering eind 2024 inderdaad “een van de meest gevarieerde en verrassende nieuwbouwwijken van Amsterdam” zoals Het Parool voorspelt? Tijdens de talkshow praat een aantal direct betrokken architecten over de ontwikkelingen en de toekomst van

Oostenburg, en over de architecturale keuzes die er door de verschillende ontwerpbureaus zijn gemaakt. Te gast zijn onder andere Ronald Janssen van Ronald Janssen Architecten B.V., Bastiaan Jongerius van Bastiaan Jongerius Architecten B.V. – beiden genomineerd voor de Amsterdamse Architectuurprijs 2023 voor Stadsurf Oostenburg – en Freyke Hartemink van HOH Architecten, verantwoordelijk voor Kavel 6: een complex met 170 studio’s voor jongeren, 30 appartementen voor ouderen en een grote collectieve binnentuin.

Kavel 6, met woningen voor jongeren én ouderen

Nieuwe puien voor 378 woningen op Groot Kattenburg

“Het wordt een hele onderneming”, zegt Wilco van den Hoek, uitvoerder van Dura Vermeer. In opdracht van woonstichting Lieven de Key gaat Dura Vermeer alle ramen,

kozijnen en deuren van 378 woningen op Groot Kattenburg vervangen. “In de nieuwe kozijnen komt HR ++ glas. Dat heeft een veel betere isolatiewaarde”, vervolgt Wilco. “Het scheelt ook qua geluid en de stookkosten. Verwarmen kost straks minder energie. De kwaliteit van de woningen gaat er dus enorm op vooruit.”

De wens van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (voorheen de Welstandscommissie) is dat de oorspronkelijke uitstraling van de gebouwen behouden blijft. Behalve de kleur lijken de nieuwe puien daarom veel op de puien die er al bijna 50 jaar zijn. De werkzaamheden zijn in overleg met de bewonerscommissie en de VVE goed voorbereid. Het streven is om dit najaar te beginnen. Begin 2025 moeten alle puien zijn vernieuwd.

Dit najaar maken de woningcorporaties en de gemeente Amsterdam nieuwe afspraken. Die zouden de verkoop van sociale huurwoningen in het centrum aan banden moeten leggen, zo hoopt stadsdeelbestuurder Lotte Terwel (Centrum).

In november 2022 kondigde woningcorporatie De Alliantie aan op termijn 140 sociale huurwoningen op de Kadijken te willen verkopen. De bewonerscommissie was tegen, maar De Alliantie wilde het plan toch doorzetten. Daarop gingen ook stadsdeelpolitici zich met de zaak bemoeien.

“Ik ben gaan uitzoeken of dit wel mocht”, begint Lotte. “En wat bleek: wat De Alliantie wilde doen viel nog nèt binnen de afspraken met de gemeente. Op Oostenburg kwamen er namelijk sociale huurwoningen bij – dat zou elkaar dan in evenwicht houden. Toch vond ik het een slecht idee. Er zijn al zo weinig sociale huurwoningen in het centrum. Eenmaal verkocht ben je ze gewoon voor altijd kwijt.”

Jij maakt je hier persoonlijk druk om?

“Er is een landelijk beeld neergezet dat sociale huur *alleen* voor mensen in een kwetsbare positie zou zijn. Maar daar verzet ik me tegen. Ook leraren, verpleegkundigen, politieagenten en andere cruciale middengroepen in onze stad kunnen niet meer in Amsterdam wonen omdat de huren zo hoog zijn. Voordat ik in de politiek ging, werkte ik als ambtenaar bij de gemeente Amsterdam aan het programma Lerarentekort. Toen heb ik me ook al ingespannen om leraren en zorgpersoneel voorrang te geven op woningen in de sociale en middenhuur.”

Sommige mensen vinden dat je daar als stadsdeelpoliticus niet over gaat.

“Ik vind dat je altijd ergens over mag gaan als je in de stadsdeelpolitiek zit. Die woningen zijn weliswaar nu het bezit van een corporatie, maar ze zijn wel met veel gemeenschaps-geld voor de sloop behoed; en dus ga je er wél over. Dat geluid mag je richting corporaties af en toe best laten horen. Dat hoort gewoon bij een goeie relatie: dat je ook boos kan worden (haha).”

“Bij een goede relatie hoort ook boos worden”

Uiteindelijk zijn er gesprekken geweest met De Alliantie. Hoe ging dat?

“Die waren best lastig. Het was voor hen vervelend dat de suggestie was gewekt dat ze zich niet aan de afspraken zouden hebben gehouden – dat hadden ze namelijk wel. De directeur van De Alliantie kwam in de stadsdeelcommissie het besluit toelichten. Volgens hen was de verkoop nodig zodat ze ergens anders weer konden bouwen. Maar dat vond de stadsdeelcommissie niet overtuigend. Wij hebben aangegeven dat we in de komende jaren, in het centrum zeker, een

ander beleid willen voor de sociale huurwoningen. De verkoop is in ieder geval tot 2027 van tafel.”

Sociale huurwoningen verkopen past niet meer in de geest van deze tijd?

“Precies. Formeel mocht misschien wel, maar het is niet het juiste om te doen.”

En nu?

“Dit najaar volgen de nieuwe samenwerkingsafspraken met de corporaties en de gemeente. Het gaat over bouwen, het verduurzamen

van de voorraad. Er wonen in de stad nog steeds veel mensen in een tochtige schimmelwoning. En we maken afspraken over het verkopen van sociale huurwoningen: het liefst helemaal niet, en anders alleen in heel uitzonderlijke gevallen. Tijdens de participatie-avonden in het najaar van 2022 kwam dit ook telkens terug als een rode draad voor de nieuwe Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting: stop met verkopen van sociale huurwoningen, zeker binnen de Ring! Wees ook kritisch op liberaliseren, het steeds maar verhogen van de huurprijzen. Bijbouwen is goed, maar niet ten koste van alles.”

Zou dit een keerpunt zijn?

“Dat hoop ik wel. Het onderwerp staat enorm op de kaart. Het bewustzijn over hoe slecht het verkopen van corporatiebezit is, is vergroot. Bij de demonstratie in december 2022 kwamen honderden mensen demonstreren, ondanks de kou.”

Hoe zie jij de toekomst van de Kadijken?

Op zich heel rooskleurig. Juist als we zorgen dat sociale huurwoningen daar blijven. Wat dit buurtje zo kenmerkt is die enorme betrokkenheid. Buurtbewoners die zorgen dat het schoon en gezellig blijft. Dat gebeurt denk ik niet als er alleen maar expats wonen. Die zitten er maar tijdelijk. Voor stadsdeel Centrum in ieder geval iets om heel erg alert op te blijven.”

Nieuws van het Marineterrein

Schietbaan open

Donderdag 12 oktober gaat de Schietbaan open. In het langwerpige gebouw werden vroeger – de naam zegt het al – schietoefeningen gedaan door Defensie. Maar vanaf 12 oktober kunt u er terecht voor koffie en een broodje, met uitzicht op NEMO en het Oosterdok. De Schietbaan is flink verbouwd: een nieuwe trap geeft toegang tot een daktuin en is tegelijk een tribune aan een pleintje waar voorstellingen gegeven kunnen worden. In het gebouw is ruimte voor exposities.

Weekend van de Wetenschap

Zaterdag 7 oktober is op het Marineterrein hét gratis wetenschapsfestival voor jong en

oud. Plekken die normaal gesloten zijn voor het publiek, zijn die dag geopend. Kinderen van 12 jaar en ouder kunnen die dag experimenteren, ontdekken én meedenken over de stad van de toekomst.

Derde Groenmarkt

Zondag 15 oktober is de derde Groenmarkt op de Voorwerf van het Marineterrein. Die staat in het teken van groen en natuur. Liefhebbers kunnen er inspiratie komen opdoen, workshops volgen, de groene projecten op het Marineterrein ontdekken en nog veel meer.

Afgelopen zomer is hard gewerkt op de Schietbaan

Werkspoorhal kan weer 100 jaar mee

In september vindt de oplevering plaats van monumentale Werkspoorhal op Oostenburg. De hal, waar vroeger locomotieven werden gebouwd en scheepsmotoren werden getest, gaat nu als 'kloppend hart van Oostenburg' een nieuwe toekomst tegemoet.

"Het is nog een wonder dat hal bewaard is gebleven in al het geweld van de huizenbouw", zegt Frank Bijvoet van Markus BV, die van begin tot eind betrokken is geweest bij de sanering en renovatie van de Werkspoorhal uit 1929. Aanvankelijk zou de hal worden gesloopt, maar in 2016 werd de hal aangewezen als gemeentelijk monument.

Buizenframe

Het iconische van de Werkspoorhal is de robuuste stalen constructie en het gekleurde buizenframe. Frank: "Van het buizenframe is een 3D scan gemaakt. In overleg met Monumentenzorg is toen bepaald welke buizen en leidingen zouden blijven en welke niet. Belangrijkste was dat de oude, industriële uitstraling behouden zou blijven."

Stookolie

In de buizen zaten soms asbesthoudende pakkingen en oliehoudende producten. Frank: "Dat is allemaal vooraf onderzocht. Uiteindelijk hebben we al die buizen *geseald* voordat we gingen slopen en afvoeren. Ook de bodem van de hal was met olie verontreinigd", vervolgt Frank. "Voorheen werden in de hal scheepsmotoren getest met pure stookolie."

Frank Bijvoet bezig met een finishing touch

De bodemverontreiniging is als het ware 'ingepakt': onder zit een dichte kleilaag waardoor de olie zit opgesloten; aan de zijkanten houden 4 meter lange stalen damwanden de vervuiling op z'n plek. Van boven is de verontreiniging afgedekt door de oude vloer van de hal; de verontreiniging kan dus geen kant op.

Een vrachtwagen tilt de stelconplaten van 1340 kilo op hun plek

Glazen gevels

Na de sanering in 2019 werd in 2020 begonnen met de verbouwing van de hal zelf door Homines. De nieuwe, glazen gevels maken de 26 meter hoge Werkspoorhal indrukwekkend. Opvallend zijn de glazen schuifdeuren van twaalf meter hoog. Het dak kon grotendeels behouden blijven vanwege de sterke constructie. Wel is het dak voorzien van een nieuwe bedekking, zonnepanelen en enkele doorzichtige panelen, wat voor extra licht in de hal zorgt. Alles bij elkaar hebben sanering en verbouwing zo'n drie jaar geduurd.

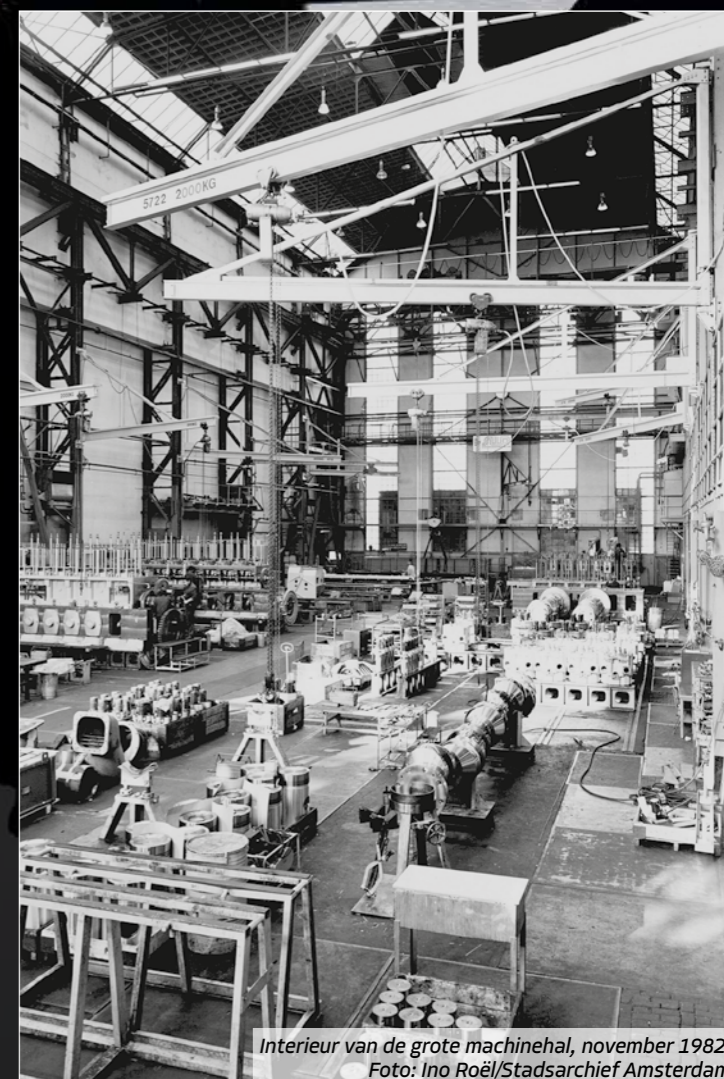
Verrassingen

Tijdens de bouw liep Frank regelmatig tegen verrassingen aan. "Je komt veel oude waterleidingen en stroomkabels tegen waarvan niemand wist hoe ze liepen. Sommige werkten zelf nog. De leidingen waren niet van Waternet: die had alleen een watermeter bij de ingang van het eiland. Daarachter was alles van Werkspoor. Al met al is alles goed gegaan en kijk ik tevreden terug op dit project. We hebben alles van A tot Z meemaakt. Van de eerste schep in de grond tot aan de *finishing touch* met de nieuwe terreinverharding in de hal. Je ziet eerst iets verdwijnen en daarna iets moois ontstaan."

Toekomst

De Werkspoorhal wordt straks publiekstoegankelijk. Eigenaar Vorm is momenteel druk bezig met de verkoop en kan nog geen uitspraken doen over de exacte invulling van de hal.

Meer nieuws volgt op www.wonenopoostenburg.nl

Interieur van de grote machinehal, november 1982.
Foto: Ino Roël/Stadsarchief Amsterdam

“Dáár woonde Vincent van Gogh!” Buurtbewoner Chiquita Odjo-Seymonson wijst naar een klein raampje waar een zonnebloem voor het raam hangt. De tien deelnemers aan de rondleiding speuren de gevel van het gebouw op het Marineterrein af. Voor de meeste mensen is het een verrassing – en tot voor kort ook voor Chiquita zelf.

Dit jaar geeft Chiquita gratis rondleidingen op het Marineterrein. En hoewel ze al dertig jaar op Kattenburg woont, kwam ze er pas in 2022 voor het eerst. Die keer weet ze nog precies. “Toen ik de poort doorging, dacht ik: wauw! Vanachter de muur weet je niet dat het Marineterrein zo kolossaal groot is en dat er zoveel te beleven valt! Ik werd op slag verliefd.”

Geweldig

Een aantal maanden geleden gaf Bureau Marineterrein één beurs weg voor een buurtgenoot: een opleiding rondleider/verhalenverteller bij de Reinwardt Academie. “Helemaal iets voor mij”, zegt Chiquita. “Ik heb een eigen stichting die zich inzet voor de sociale cohesie op de Oostelijke Eilanden en ik hou van verhalen vertellen. Dus hier rondleidingen geven, hoe geweldig is dat?” Chiquita werd gekozen uit de gegadigden, volgde de opleiding en deed examens op het Marineterrein. Sindsdien geeft ze rondleidingen.

Nieuws

Voor de rondleiding op de warme zondagmiddag in augustus hebben zich tien mensen opgegeven. Niet alleen buurtbewoners van Kattenburg, maar ook mensen uit Buitenveldert en Osdorp. Er loopt zelfs een Duits echtpaar mee, die de affiche met de aankondiging hebben zien hangen. “Ik krijg inmiddels een bepaalde routine”, zegt Chiquita in haar welkomstwoord, “maar ik zie elke keer weer wat nieuws. Ik leer ook veel van de vragen die mensen stellen. Mocht ik het antwoord niet weten, dan zoeken we het op.”

Op ontdekkingstocht met Chiquita

Foto: Arnold Korporaal

De wandeling duurt ruim een uur en voert langs een aantal *highlights* van het Marineterrein. We ontdekken het verhaal achter de fontein, bekijken de tien prijswinnende tuinen van ParkxPark en spelen spontaan een potje tafelfoetbal onder het gebouw in de stijl van Corbusier. “Een heel gezellige sfeer”, oordeelt een lerares van de Reinwardt Academie na afloop. “Heel relaxed. Ze doet het hartstikke goed.”

Mee met de rondleiding?

Meldt u aan via de QR-code!

Zaterdag 16 september – 13.00 uur
Woensdag 27 september – 14.00 uur
Zaterdag 7 oktober – 13.00 uur
Zondag 15 oktober – 15.00 uur

i Vertrek: Gebouw 003 D, naast de monumentale poort

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit journal? Neem dan contact op met Arnold Korporaal, eindredacteur: arnoldkorporaal@icloud.nl

Colofon

Het Petersburgjournal is een uitgave van stadsdeel Centrum met medewerking van woningcorporatie Stadgenoot. Dit journal is ook te zien op: www.buurtorganisatie1018.nl

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 9.300

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkt en op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournal kunnen geen rechten worden ontleend.

**X Gemeente
X Amsterdam
X**

Stadgenoot